

Потапенко С. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ПОТУЖНОСТЕЙ ПІДПРИЄМСТВА

На тлі тривалої депресії в економіці та турбулентності на енергоринку, раціональне управління виробничим потенціалом перетворюється на базову умову збереження агробізнесу. ПрАТ «Оріль-Лідер», як потужний гравець птахівничої галузі України, вимушене протидіяти стрімкому подорожчанню ресурсів та логістичним перешкодам. Грамотне оперування наявним майновим комплексом не лише стабілізує ринкову частку суб'єкта, а й створює підґрунтя для майбутньої експансії. У кризових обставинах ключовим механізмом адаптації стає не розширення масштабів, а якісна інтенсифікація експлуатації вже наявної матеріальної бази.

Дослідження цієї тематики диктується необхідністю мобілізації внутрішніх джерел конкурентоспроможності без залучення масштабних капіталовкладень. Пріоритетним вектором для «Оріль-Лідер» є інтеграція енергоефективних рішень у цикли інкубації та вирощування поголів'я. Суттєвого результату дозволяє досягти автоматизація контролю мікроклімату в пташниках, що мінімізує похибки, спричинені людським чинником. Чітке планування роботи забійних цехів усуває непродуктивні простоя устаткування та оптимізує питомі витрати. Завдяки концепції ощадливого виробництва стає можливим виявлення та ліквідація часових дефіцитів на всіх етапах створення продукції [1].

Для проведення об'єктивної оцінки поточної результативності функціонування основного виробництва було проаналізовано діяльність цеху забою та переробки птиці за допомогою системи ключових техніко-економічних показників. Згідно з розрахунками, базуючись на орієнтовних галузевих даних, річна виробнича потужність досліджуваного підрозділу ($M_{\text{рік}}$) становить 105 000 тон готової продукції. При цьому фактичний обсяг виробництва за звітний період ($V_{\text{факт}}$) зафіксовано на рівні 89 250 тонн. Зіставлення цих значень дозволило визначити коефіцієнт використання потужності ($K_{\text{вик}}$), який склав 0,85, або 85%. Отриманий результат свідчить про наявність суттєвого

внутрішнього резерву підвищення ефективності, що у відносному вираженні становить 15%, а в абсолютному – 15 750 тонн додаткової продукції на рік. Економічна доцільність активізації виявленого потенціалу підтверджується прогнозними розрахунками очікуваного ефекту. Зокрема, залучення навіть половини наявного резерву, що забезпечить приріст обсягів виробництва на 7,5%, за умови середньої ціни реалізації на рівні 65 грн/кг, дозволить ПрАТ «Оріль-Лідер» отримати додатковий дохід у розмірі 511,8 млн грн. Окрім прямого зростання виручки, інтенсифікація використання наявної матеріальної бази позитивно вплине на якісні показники господарювання.

Розрахунки демонструють потенційне зростання віддачі від експлуатації основних засобів до рівня 2,30 грн на кожен інвестовану гривню (проти нинішніх 2,1 грн), що підтверджує раціональність запропонованих технологічних змін. Реалізація розробленої стратегії також сприятиме оптимізації затратної частини через механізм розподілу фіксованих видатків на більшу кількість вироблених товарів. Як наслідок, собівартість одиниці продукції знизиться на 4-5%, що є критично важливим для підтримання платоспроможності та ринкової стійкості суб'єкта господарювання в умовах системної кризи.

Стратегічну роль відіграє спорудження біогазових установок для переробки органічних відходів, що диверсифікує джерела енергопостачання. Власна генерація гарантує енергетичну незалежність і стійкість до системних збоїв у мережах, що є життєво важливим сьогодні. Стан активів прямо корелює з рівнем розвитку ремонтної служби та регулярністю профілактичних заходів. Превентивна діагностика та прогнозна аналітика запобігають непередбачуваним поломкам основних ліній. Паралельно, дигіталізація ділянок фасування та сортування нарощує продуктивність об'єктів без добудови нових споруд [2].

Окремим пріоритетом є професійний розвиток кадрів, що обслуговують складні автоматизовані комплекси. Стимулювання творчої ініціативи співробітників дозволяє знайти приховані можливості для заощадження. Реорганізація внутрішніх транспортних потоків пришвидшує рух товарно-матеріальних цінностей від виробництва до складських терміналів. Впровадження інструментів ERP гарантує повну прозорість та моніторинг ресурсних потоків у реальному

часі [3]. Гнучкість у переналаштуванні потужностей відповідно до динаміки споживчого ринку стає обов'язковою вимогою сучасності. Фокусування на продуктах із глибоким ступенем переробки дозволяє вилучати більший прибуток з аналогічного обсягу сировини. Продумане використання складських та допоміжних площ оптимізує логістичні витрати. Суворий контроль якості на кожній ланці зменшує обсяги некондиційного товару, збільшуючи вихід корисної продукції. Крім того, впровадження екологічних стандартів сприяє залученню міжнародних грантів та виходу на преміальні закордонні ринки. Раціоналізація кормової бази власного виробництва забезпечує стабільність постачання незалежно від зовнішніх факторів [2].

Постійний аудит фондівдачі допомагає визначити найбільш вразливі сегменти, що потребують точкового інвестування. Перехід на сучасні генетичні лінії птиці скорочує час дозрівання поголів'я до товарних параметрів. Це дозволяє збільшити річну кількість циклів вирощування, де-факто розширюючи потужність підприємства без фізичного будівництва. Координація роботи різних структурних одиниць холдингу в межах ПрАТ «Оріль-Лідер» зміцнює загальний імунітет компанії. Моніторинг ринкової кон'юнктури дозволяє оперативно перекидати навантаження на найприбутковіші сегменти.

Встановлення замкнутих циклів водокористування знижує тиск на довкілля та скорочує операційні витрати. Цифрові рішення для контролю енерговитрат кожного агрегату дозволяють досягти граничної точності в калькулюванні собівартості. Вкладення в інтелектуальне управління активами швидко окупаються завдяки тотальному нівелюванню марнотратства [1].

Ефективна експлуатація майна у воєнно-кризовий період є не лише технічним завданням, а базою фінансового виживання. Системний підхід до оперування активами дозволяє суттєво знизити межу беззбитковості компанії.

Досвід ПрАТ «Оріль-Лідер» засвідчує, що опора на власну ефективність є продуктивнішою стратегією, ніж кредитне навантаження. Збільшення віддачі від кожної технологічної одиниці виступає надійним захистом від загрози неплатоспроможності. Технологічне лідерство та розумне використання ресурсів визначають переможців у боротьбі за ринок. Вдала імплементація цих підходів трансформує кризу в плацдарм для системного оновлення.

Отже, високий ККД використання потужностей є вирішальним фактором довгострокової життєздатності та успіху фірми.

Список використаних джерел:

1. Баженов Ю. С. Ефективність використання виробничих потужностей суб'єкту господарювання та обґрунтування пропозицій щодо її підвищення: кваліфікаційна робота бакалавра: 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Кривий Ріг, 2025. 82 с.
2. Ніщименко Т. А. Підвищення ефективності використання виробничої потужності підприємства. Тези доповідей XV Всеукраїнської наукової конференції молодих учених та студентів "Наукові розробки молоді на сучасному етапі". Т. 3: Секція "Економічні та соціально-політичні проблеми активізації інноваційної діяльності підприємств України". Секція "Міжнародні та національні стандарти в сфері технологій та дизайну": 28-29 квітня 2016 р. Київ: КНУТД, 2016. С. 18.
3. Слепян Е. В. Виробнича потужність підприємства та підвищення ефективності її використання. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*, 2017. № 1. С. 121-124.

Проскурня П. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ЛІДЕРСТВО У СУЧАСНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ: ЛІДЕР ЯК ГОЛОВНИЙ КОМУНІКАТОР ТА ЙОГО ОСОБИСТІ КОМУНІКАЦІЙНІ ЯКОСТІ

У сучасних умовах розвитку організацій лідерство дедалі більше набуває комунікаційного виміру. Динамічність зовнішнього середовища, цифровізація бізнес-процесів, поширення віддалених і гібридних форм зайнятості, а також зростання рівня невизначеності зумовлюють підвищення ролі внутрішніх і зовнішніх комунікацій в управлінні персоналом. У цьому контексті особливої актуальності набуває розгляд лідера не лише як носія формальної влади, а як головного комунікатора організації, від якого залежить узгодженість дій персоналу, рівень довіри в колективі та результативність управлінських рішень.

Теоретичний аналіз проблеми лідерства як комунікаційного феномену дозволяє стверджувати, що ефективність системи управління персоналом безпосередньо пов'язана з якістю лідерської комунікації. Саме через комунікацію лідер формує спільне бачення, транслює організаційні цінності та забезпечує